

ΧΡΟΝΙΚΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΝΙΚΟΥ ΠΛΟΥΜΠΙΔΗ

Πριν από 76 χρόνια, ο ελληνικός λαός ματαιώνει τα σχέδια του Χίτλερ για την επιστράτευση των Ελλήνων στα γερμανικά Νταχάου. Η 5^η Μάρτη 1943 είναι μια επική σελίδα της ελληνικής Ιστορίας. Είναι η ημέρα που μια σκλαβωμένη και υπόδουλη χώρα αλλά με έναν αδούλωτο λαό - η Ελλάδα της Αντίστασης - στέκεται ολόρθη απέναντι στον κατακτητή, αφηφά τη Βέρμαχτ, τη Γκεστάπο και τα Ες Ες, ανατρέπει τους σχεδιασμούς τους να αλυσοδέσουν τα παιδιά του λαού στα γερμανικά στρατόπεδα συγκέντρωσης και τσακίζει τη θηριωδία τους. Τα γεγονότα εκτυλίχτηκαν ως εξής: Στις 30 Γενάρη του 1943 ο αντιστράτηγος Αλεξάντερ Λερ, στρατιωτικός διοικητής των γερμανικών στρατιωτικών Δυνάμεων ΝΑ Ευρώπης εξέδωσε διαταγή στην οποία έγραφε:

«1... Κάθε κάτοικος της Ελλάδας ηλικίας από 16-45 χρονών είναι υποχρεωμένος. όταν το απαιτήσουν οι συνθήκες, να αναλάβει δουλειά για γερμανικές ή ιταλικές υπηρεσίες που του υποδείχτηκε. Ανδρικές εργατικές δυνάμεις είναι υποχρεωμένες να εργαστούν κι έξω από τον μόνιμο τόπο κατοικίας τους, αν χρειαστεί σε κοινότητες στρατοπέδευσης.»

2. Η πρόσκληση για την ανάληψη της δουλειάς γίνεται άμεσα από τις γερμανικές υπηρεσίες ή μέσω των εντεταλμένων απ' αυτές ελληνικών υπηρεσιών, ιδιαίτερα των επιθεωρήσεων εργασίας και των δημάρχων... Όποιος δεν εκπληρώνει τις υποχρεώσεις που προκύπτουν από τις παραγράφους 1 και 2 τιμωρείται με χρηματική ποινή απεριορίστου ύψους, φυλάκιση ή ειρκτή ή με στρατόπεδο αναγκαστικής εργασίας»... Ο Γκέμπελς στις 19 Φλεβάρη εξέδωσε την ακόλουθη ανακοίνωση: «Ο γερμανικός λαός δίνει το αίμα του, η υπόλοιπη Ευρώπη, ας δώσει την εργασία της». Την επομένη, 20 του μηνός, από τις δυνάμεις κατοχής ανακοινώνεται ότι: «Ο αρχηγός του τρίτου Ράιχ Αδόλφος Χίτλερ, εκτιμών τη γενναιότητα του ελληνικού λαού, την οποίαν επέδειξε εις το πεδίο της μάχης, επιθυμεί να έχει τούτον συμπαράστατην του εις την ιστορικήν πορείαν την οποίαν εχάραξεν διά τη δημιουργία ενός νέου κόσμου και ζητεί προς τούτο τη βοήθειάν του η οποία πρέπει να εκδηλωθεί κατά τρόπον ενεργητικόν και θετικόν».

Η απειλή της επιστράτευσης παίρνει συγκεκριμένη μορφή 3 μέρες αργότερα. Στις 23 Φλεβάρη του 1943 «επί τη βάσει της υπό του Φύρερ και Ανωτάτου Αρχηγού των Ενόπλων δυνάμεων χορηγηθείσης εξουσιοδοτήσεως» εκδίδεται το γερμανικό διάταγμα που προέβλεπε την επιστράτευση Ελλήνων πολιτών για εργασία στην υπηρεσία των κατακτητών. Στο διάταγμα επαναλαμβανόταν ότι όποιος αρνιόταν να πειθαρχήσει θα είχε να αντιμετωπίσει «...χρηματικήν ποινήν ή φυλάκισιν ή ειρκτήν ή στρατόπεδον καταναγκαστικών έργων».

Η θύελλα ξέσπασε στις 5 του Μάρτη. Η γενική απεργία υπήρξε καθολική. Ο λαός της Αθήνας και του Πειραιά βρέθηκε στους δρόμους. Τα πλακάτ με σύνθημα «Κάτω η επιστράτευση!» γεμίζουν τους δρόμους μαζί με χιλιάδες προκηρύξεις του ΕΑΜ και του ΚΚΕ. Ο παράνομος «Ριζοσπάστης» εκείνη τη μέρα θα κυκλοφορήσει δύο φορές καλώντας το λαό σε συναγεμώ ως τη νίκη. Οι διαδηλωτές, που υπολογίζονται σε πάνω από 300 χιλιάδες καταλαμβάνουν το υπουργείο Εργασίας και καίνε τις καταστάσεις των εργατών που ήταν για επιστράτευση. Οι ναζί θα απαντήσουν στη λαϊκή έκρηξη με τα όπλα. Ο «Ριζοσπάστης» την επομένη σε έκτακτη έκδοση του μιλούσε για 12 νεκρούς και πάνω από εκατό τραυματίες. Στην πραγματικότητα οι νεκροί υπερέβαιναν τους 18 και οι τραυματίες υπολογίζονταν σε 135. Κάτω από την λαϊκή έκρηξη οι ναζί εξαναγκάζονται σε υποχώρηση και σε ματαίωση της επιστράτευσης!

«Όσοι συχνά με μοιρολατρική διάθεση - έγραφε πριν μερικά χρόνια ο σπουδαίος Νίκος Καραντηνός - αποδέχονται με σκυμμένο το κεφάλι τα αμέτρητα όσα καθημερινά εξοντωτικά γίνονται σε βάρος του λαού πάνω στο ψωμί, πάνω στη ζωή του, στο αύριο αυτής της χώρας, στα δικαιώματα του θα πρέπει να διαβάσουν πώς με τυπωμένα όλα αυτά τα διατάγματα, μ' έτοιμους τους καταλόγους, τελικά αναγκάστηκαν να τα πάρουν όλα πίσω. Και δημόσια να ανακοινώσουν οι εθνοπροδότες τη ματαίωση της πολιτικής επιστράτευσης».

Ο ΝΙΚΟΣ ΠΛΟΥΜΠΔΗΣ Περιγράφει πως γεννήθηκε η 5^η Μάρτη 1943

«Η 5η του Μάρτη, του 1943, είναι ιστορική ημέρα για το Ελληνικό Λαϊκό επαναστατικό κίνημα με παγκόσμια απήχηση και σημασία. Την ημέρα αυτή ολόκληρος ο Αθηναϊκός λαός με ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΠΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ ΚΑΙ ΜΕ ΠΑΛΛΑΪΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ στο κέντρο της Αθήνας επέβαλε στο Χίτλερ και στους Έλληνες πράκτορες του να ανακαλέσουν την ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗ Με λίγα λόγια και χωρίς φιλολογία η 3η Μάρτη εγεννήθη έτσι:

Στις 20 Φλεβάρη ο Γραμματέας της ΚΟΑ (Κομμουνιστική Οργάνωση της Αθήνας) ο αξέχαστος Κ Χατζήμαλης (ΣΣ: γραμματέας της Επιτροπής Πόλης της ΚΟΑ του ΚΚΕ, εκτελέστηκε από τους γερμανοτσολιάδες στη Θεσσαλονίκη το 1944) ήλθε στο σπίτι μου και μου ανέφερε ότι την επόμενη οι ΔΥ (Δημόσιοι Υπάλληλοι) κατεβαίνουν σε απεργία, ότι όλα είναι έτοιμα και σε ότι σε μια ώρα συνέρχεται η επιτροπή Γκρούπας (ομάδας Αχτίδων) των ΔΥ για να κανονίσουν τις λεπτομέρειες. Πριν δώσω τη συγκατάθεση μου (διότι καθοδηγούσα την ΚΟΑ από το ΠΓ) θέλησα να εξετάσω προσωπικά τα πράγματα και πήγα στη συνεδρίαση (...). Από όσα ειπώθηκαν έκρινα ότι η απεργία ΔΕΝ είχε προπαρασκευαστεί και ΔΕΝ είχαν εκλεγεί απεργιακά όργανα παντού (...). Ανέβαλα την απεργία για μια βδομάδα και έδωσα συγκεκριμένες οδηγίες για την εκλογή απεργιακών οργανώσεων κ.λπ. Ταυτόχρονα έδωσα εντολή στην ΚΟΑ να προπαρασκευάσει τους εργατοϋπαλληλικούς κλάδους και τις λαϊκές μάζες των συνοικιών έτσι που όταν κηρύξουμε απεργία των Δ.Υ. να την επεκτείνουμε και να την γενικεύσουμε, τις 27 Φλεβάρη ξανασυνήλθε η επιτροπή Δ.Υ. (...). Εγώ αφού ανέπτυξα ότι δεν κάνουμε την απεργία για την απεργία αλλά την κάνουμε για να επιβάλουμε τη λύση των εργατικών διεκδικήσεων, ότι η απεργία είναι μια σοβαρή μάχη και η έκβαση της παίζει μεγάλο ρόλο, ότι οι Δ.Υ. χωρίς το βαρύ πυροβολικό τους, το ΤΓΤ, δεν μπορεί νάχουν την επιβολή που χρειάζεται και τον αντίκτυπο στην κοινή γνώμη, ανέβαλα για μια βδομάδα ακόμη και συνέστησα ειδικά συγκεκριμένα μέτρα για τα ΤΓΤ, και το Υπουργείο Οικονομικών. Στις 4 του Μάρτη, πριν ακόμα φωτίσει, ήλθε ξαφνικά ο Κ Χατζήμαλης και μου αναφέρει ότι "απεφασίσθη η πολιτική επιστράτευση και ότι αύριο στις 5 του μηνός θα το αναγγείλει από το Ραδιοφωνικό σταθμό Αθηνών ο Πρωθυπουργός Λογοθετόπουλος". Η είδηση ήταν σοβαρή με εξαιρετική πολιτική σημασία. Έπρεπε να προλάβουμε τον εχθρό, προτού αναγγείλει την απόφαση του. Είπα να συγκληθεί αμέσως η επιτροπή πόλης και με συνδέσμους να ειδοποιηθούν τα στελέχη της ΚΟΑ να είναι σε επιφυλακή (...) το ζήτημα ήταν σοβαρότατο, ήταν γενικό πολιτικό ζήτημα (...). Κατέληξα να αναλάβω τις ευθύνες, έβλεπα καθαρά την επιτυχία και τη ΝΙΚΗ, όχι συναισθηματικά, αλλά με τη μελέτη της κατάστασης και αποφάσισα να κατεβάσω στις 5 του Μάρτη τους εργατοϋπαλληλικούς κλάδους της Αθήνας σε ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΠΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ και όλο το λαό της Αθήνας σε ΠΑΛΛΑΪΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ με σύνθημα: ΚΑΤΩ Η ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΨΩΜΙ, ΔΟΥΛΕΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ. Σε δυο ώρες συνήλθε η επιτροπή πόλης της ΚΟΑ που αποτελούνταν από διαλεχτούς αγωνιστές. Εκεί ανέπτυξα την πρότασή μου (σ.σ.: ΓΕΝΙΚΗ ΠΟΛΠΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ και ΠΑΛΛΑΪΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ με σύνθημα: ΚΑΤΩ Η ΠΟΛΠΙΚΗ ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΨΩΜΙ, ΔΟΥΛΕΙΑ, ΕΛΕΥΘΕΡΙΕΣ) και ετόνισα τις ιστορικές ευθύνες που αναλαμβάνουμε. Όλα τα μέλη δέχτηκαν με ενθουσιασμό την πρότασή μου. Καθορίσαμε το γενικό πρόγραμμα δράσης και όλοι έφυγαν για να κινητοποιήσουν τους τομείς που καθοδηγούσε ο καθένας. Είπαμε να ειδοποιηθεί και η Κ.Ο. Πειραιά να βοηθήσει κι αυτή.

Από το μεσημέρι της Τρίτης 4 Μάρτη δεκάδες χιλιάδες λαϊκοί αγωνιστές βρίσκονταν σε πυρετώδη κίνηση. Τα τυπογραφεία και οι πολύγραφοι δούλευαν αδιάκοπα. Πλακάτ, σημαίες, συνθήματα ετοιμάστηκαν. Τα σχέδια πορείας του κάθε κλάδου και τομέα καταστρώθηκαν. Χιλιάδες προκηρύξεις και τρικ μοιράστηκαν. Οι συνδέσεις των διαφόρων κρίκων εκανονίστηκαν. »Τα ΧΩΝΙΑ τότε εφευρέθηκαν και τέθηκαν σε εφαρμογή. ΟΛΟΙ οι τομείς ΟΛΑ τα γρανάζια της πολύπλευρης και πολύπλοκης μηχανής τέθηκαν σε κίνηση και άρχισαν να δουλεύουν ταχύτατα και κανονικά

Ξημέρωσε η Τετάρτη 5 Μάρτη του 1943. Όλη η κίνηση, όλες οι υπηρεσίες σταματημένες.

Η ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΕΡΓΙΑ ήταν πράγματι ΚΑΘΟΛΙΚΗ. Όλα νεκρώθηκαν. Εργάτες, υπάλληλοι, βιοτέχνες, έμποροι, όλοι απεργούν, όλα κλειστά και τότε άρχισε να ξεχύνεται στο κέντρο της Αθήνας ο λαϊκός χείμαρρος των συνοικιών. Για πρώτη φορά τόσο πυκνές λαϊκές μάζες κατέβηκαν στο πεζοδρόμιο για να διεκδικήσουν και να επιβάλουν τα αιτήματά τους. Για πρώτη φορά παρουσιάστηκε μια τόσο μεγάλη σε όγκο και μαχητικότητα ΠΑΛΛΑΪΚΗ ΔΙΑΔΗΛΩΣΗ. Αυτό ήταν πρωτοφανές όχι μόνο για την Αθήνα αλλά και για τις μεγάλες ξένες πρωτεύουσες κι αυτό όχι σε καιρούς ειρηνικούς αλλά κάτω απ' τον πιο βάρβαρο καταχτητή. Το παλλαϊκό ξεσκήκωμα ήταν τέτοιο που οι κατακτητές αναγκάστηκαν να ανακαλέσουν την απόφασή τους και να δηλώσουν ότι "ΔΕΝ ΤΙΘΕΤΑΙ ζήτημα πολιτικής επιστράτευσης για την Ελλάδα". Η 5η του Μάρτη Του 1943 δεν έσωσε μόνο τα ελληνόπουλα από τα γερμανικά κάτεργα αλλά συνετέλεσε και στην πορεία και την εξέλιξη του πολέμου και έδειξε το δρόμο που πρέπει να ακολουθούν οι λαοί για να επιβάλουν τις θελήσεις τους (...).